

DE SCHILDER EN ZIJN MODEL

© ed bruyninckx

Plaats van het gebeuren: een schildersatelier

PERSONAGES:

S = SCHILDER

M = MODEL

De schilder staat achter zijn ezel; met houtskool zet hij de grote lijnen uit.

We kunnen niet zien wat er op het doek staat.

Er wordt geklopt

S: Binnen.

De deur gaat open en er komt een vrouw binnen, achteraan de twintig, sliek zwart haar in een middenstreep. Ze is gekleed in een sportief rokje en een licht truitje.

M: Dag meneer.

S: Goeie middag, jonge dame. Kom erin. Ik neem aan dat u mijn nieuw model bent?

M: Dat klopt, de directie heeft mij hierheen gestuurd en ...

S: *(onderbreekt haar)* Prachtig! Zou u dan nu uw truitje willen uittrekken?

M: *(met groot gebaar)* Ah neen eh, ik poseer niet naakt, dat heb ik klaar en duidelijk gezegd toen ik ...

S: *(sussend)* Beste juffrouw, trouwens; hoe heet u eigenlijk?

M: Lisette, meneer

S: Wel, Lisette, het is hoegenaamd niet mijn bedoeling om jou te 'ontrafelen'. Ik veronderstel trouwens dat jij onder dat truitje nog wel iets draagt...

M: Ja, een topje met dunne schouderbandjes.

S: “Fantastisch, komaan, waarop wacht je? Trek uit dat truitje!
(Model haalt haar schouders op en trekt haar truitje uit; ze staat daar in haar rokje en haar topje met erg dunne schouderbandjes. De schilder volgt haar bewegingen met argusogen en zijn ogen glinsteren.)

S: “Prachtig, prachtig... Zet je neer, of neen... Blijf rechtstaan, leg je rechterhand over je linkerhand en ... glimlach ... glimlach, Lisette!
(Model zet zich in de gevraagde houding en glimlacht.)

S: Prachtig, fantastisch... Spaghettibandjes, wauw spaghettibandjes ...
(Als in extase begint hij te werken.)

M: Mag ik vragen wat u ...

S: Moment, Lisette, moment! Dit is niet alleen een moment van opperste inspiratie voor mij, dit is werkelijk ‘le moment suprême’ uit mijn carrière!
(Met zwierige bewegingen begint de schilder te werken. Het is even stil; het model staat recht in de gevraagde houding en glimlacht)

S: Ken jij Leonardo da Vinci?
(Het model knikt -heftig glimlachend- van ‘ja’).

S: *(schildert ijverig verder en heeft geen oog voor Lisette)* Lisette, ik vroeg je of jij Leonardo da Vinci kent.

M: Ja, hij is mijn favoriete schilder en ...

S: *(kijkt naar M)* Glimlachen, meisje, glimlachen!

M: *(glimlachend)* Ooh meneer, gaat u mij misschien schilderen naar dat wereldberoemd schilderij van Leonardo da Vinci, gaat u mij schilderen als de Mona Lisa?

S: *(stapt achteruit en keurt zijn schilderij; hij heeft duidelijk niet echt gehoord wat het model vroeg. Hij mompelt, intensief naar zijn schilderij kijkend:)* Mhmm, mmmh

M: Oh maar dat is ongelooflijk...Ik poseer voor de allereerste keer en al onmiddellijk ...

S: *(onderbreekt haar)* Glimlachen, Lisette en niet praten”

M: Oh sorry *(ze glimlacht opnieuw)*

S: Als je wil, Lisette, zal ik je een geheimpje vertellen over Leonardo da Vinci.

M: *(al glimlachend, knikt overdreven 'ja')*

S: Kun jij spaghetti koken?

M: *(verliest haar glimlach, kijkt stomverbaasd)* U zou me toch over Leonardo da Vinci ...

S: *(met handgebaar)* Wacht even... wacht even. Je neemt de spaghetti en laat ze, in gezuiverd regenwater, acht minuten koken! Acht minuten, dat is het! Geén zeven ... géén negen, maar acht minuten op de kop. Je zou er versteld van staan hoeveel vrouwen een elementair gerecht als spaghetti niet kunnen bereiden. Er is natuurlijk ook nog de saus en, ik neem aan dat je je daarmee kunt vergissen. Je moet immers verse tomaten gebruiken, 'pomodori fresco' zoals de Italianen zeggen. Die tomaten maal je heel fijn, je voegt er peper en zout aan toe en natuurlijk ook het juiste vlees. Dan kruid je...

M: "Ja, maar ... Leonardo..."

S: *(luistert niet en gaat verder)* Ik moet toegeven dat saus ingewikkelder is dan spaghetti...

(Stopt met schilderen, kijkt keurend naar zijn doek en zegt dan:) "Saus, tja, maar spaghetti mhm ooh" *(en een stap achteruit doende en kijkend naar het doek vervolgt hij):* "Het schijnt dat maestro Leonardo, toen hij voor het Vaticaan werkte, logeerde in een huis in de Trastevere. Zijn hospita was een vuil, dik wijf uit Calabria, en Calabria, Lisette, geloof me vrij, daar woont alleen gespuis; 'dei banditi'.

Dat het vrouwmens vuil was en het huis er stoffig en verwaarloosd bij lag en er allerlei onwelriekende geurtjes hingen, kon Leonardo eigenlijk niet zoveel schelen. Artiesten zoals hij, bekommeren zich daar niet om. Hij kwam trouwens alleen maar naar huis om te eten en te slapen. En juist bij het eten wrong het schoentje. Leonardo ergerde zich blauw dat zijn dikke signora hoegenaamd geen spaghetti kon koken. Vergeet niet Lisette, Leonardo was een Florentijn en daar eten ze spaghetti bij de kilometer!

Elke avond als Leonardo door de straatjes van Trastevere naar zijn pension wandelde, hoopte hij op een spaghetti mirakel. Maar, als hij dan over de drempel stapte, zonk de moed hem in de schoenen, want dan zag hij dat dik mens gebogen staan over een grote ketel, onophoudelijk roerend in de spaghetti. 'Per la barba del mio padre, hoe wil je op zo'n manier spaghetti koken' vloekte Leonardo dan. Het arme mens – en dat spreekt toch enigszins in haar voordeel – wist nooit hoe laat Leonardo zou thuiskomen en daarom roerde ze onophoudelijk in de pot, soms tientallen minuten.

M: Maar wat heeft...

S: *(legt met een handgebaar Lisette het zwijgen op en vervolgt)* “De hospita tierde en schold dan zoals alleen Italiaanse furies dat kunnen, plantte de dampende pot op tafel met de steeds weerkerende woorden: Stronzo, stronzo, si non e bene, ga dan op een ander eten. Ik zou wel eens willen weten wie voor il signore op de juiste manier spaghetti kan klaarmaken. Geen mens weet om hoe laat il artiste zal thuishkomen; mama mia, mama mia hoe kun je voor zo iemand fatsoenlijk koken?

Leonardo at met lange tanden en mompelde alleen: ‘Acht minuten, acht minuten’ en bij zichzelf dacht hij: ‘We kunnen dan wel voor de kunst leven maar we moeten toch ook eten’.

M: “Maar ...”

S: “Ssstt”

Op zekere dag is Leonardo er op uit getrokken met zijn schildersezal, zijn palet, verf en penselen en is hij langs de Via Appia naar de Campagna Romana opgestapt. Leonardo was een geweldige natuur en hij kon uren en uren marcheren, al was het maar om alle opgeborgen kracht uit zijn lijf te krijgen. Die dag stapte hij de hele voormiddag en tegen de middag kwam hij bij een hoeve waar een oud vrouwtje een koe zat te melken. Opeens viel zijn blik op een beekje dat tussen de rotsen kronkelde en hij dacht bij zichzelf: ‘Daar is een mooi landschap van te maken’ Leonardo heeft zich daar geïnstalleerd en is beginnen schilderen.

De grote revelatie kwam ’s avonds. Toen Leonardo die avond bij die boerenmensen binnenkwam stonk het er even erg als bij zijn hospita... maar ;...boven het haardvuur hing een ketel, zonder spaghetti. Juist voor ze begonnen te eten kwam de dochter des huizes – een grote, zware, forse meid met lang, sluik zwart haar in een middenstreep – en ze nam enkele handvolle spaghetti en gooide ze in het water. En dan, dan wachtte ze, precies acht minuten!

Leonardo heeft die spaghetti met een bijna religieuze ingetogenheid gegeten en voor hij naar bed ging heeft hij de dochter des huizes een eerste zoen gegeven. ’s Anderendaags heeft Leonardo haar portret op het landschap van de dag daarvoor geschilderd.

Terwijl hij haar portret schilderde vertelde hij haar hoe verliefd hij op haar was omdat ze voor hem – voor het eerst in jaren – spaghetti had klaargemaakt zoals hij gewoon was die in Florence te eten.

De boerendochter zei niets maar op haar gezicht kwam een raadselachtige glimlach, een zeker scepticisme om die plotse spaghetti-verliefdheid, ook iets triomfantelijks omdat die stadsjonker van zo ver moest komen om eens behoorlijk spaghetti te eten ...maar ook een zekere behaaglijkheid omdat ze hem

eigenlijk wel aardig vond en ... ook wat medelijden omdat ze beseftte dat die man nooit gelukkig zou zijn.
Het is die glimlach, Lisette, die glimlach waarachter zoveel verscholen zit, die Leonardo vereeuwigd heeft

M: (*glimlacht stralend*)

S: Toen het portret af was vroeg Leonardo: Hoe heet jij eigenlijk? Ze keek hem met een schalkse blik enkele seconden diep in de ogen en zei: ...

M: (*springt omhoog, vinger in de lucht*) Mona Lisa, dat was Mona Lisa!

S: Heel juist, Lisette, het was inderdaad dé Mona Lisa.

M: Oh meneer, u heeft me dit alles verteld omdat u me (*loopt naar het doek*) ... oh u wou mij schilderen als de nieuwe Mona Lisa!

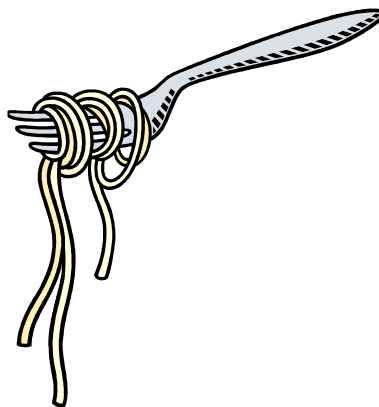
S: (*stomverbaasd*) Wablief...als Mona Lisa.? Maar Lisette toch, kijk ... hiervoor had ik jou nodig en dan meer bepaald nog jouw spaghetti - bandjes ...
(*Hij draait het schilderij om en we zien ... zie volgend blad*)

BIÒ LEONARDO

SPAGHETTI

€ 9.50

Niets van deze uitgave “DE SCHILDER EN ZIJN MODEL “mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever en/of de auteur.

Alle personen die in dit toneelstuk voorkomen, zijn verzonnen.

Een eventuele gelijkenis met bestaande personen berust op louter toeval.

NIET KOPIËREN